

ความร่วมมือและขัดแย้งภายในพรรคเสรีประชาธิปไตย

4.1 การแตกแยกกลุ่ม ฮาบัตสึ (Habatsu) ภายในพรรค

พรรคเสรีประชาธิปไตยเป็นพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวที่สามารถยึดอำนาจการเมืองของญี่ปุ่นในฐานะพรรครัฐบาลเป็นเวลายาวนานเช่นนี้ มีขีหมายควมว่าภายในพรรคเสรีประชาธิปไตย ไม่มีความขัดแย้งหรือปฏิกิริยาต่อต้านภายในเลย โครงสร้างภายในของพรรคเสรีประชาธิปไตยที่แท้จริง เกิดจากการรวมตัวของพรรคแนวอนุรักษ์นิยมย่อย ๆ ซึ่งรวมตัวกันและเกิดความแตกแยกขัดแย้งกันภายในตลอดมาหลังสงครามโลกครั้งที่สองจนกระทั่งทุกวันนี้ ทั้ง ๆ ที่พรรคเสรีประชาธิปไตยมีเจตนารมณ์และใฝ่พยายามทุกวิถีทาง เพื่อที่จะพัฒนาระบบโครงสร้างของพรรคให้เป็นระบบการเมืองที่ทันสมัยตามแบบระบบการเมืองของประเทศอารยธรรมตะวันตก แต่ปัจจุบันนี้กลุ่มขัดแย้งภายในพรรคหรือที่ภาษาญี่ปุ่นเรียกกลุ่มเหล่านี้ว่า "Habatsu" นั้นก็ไม่มีที่ท้าวาจะสูญหายไปได้อย่างไร

ลักษณะพิเศษของกลุ่มฮาบัตสึพอจะสรุปได้ 2 ประการดังนี้

1. กลุ่มฮาบัตสึ คือกลุ่มของคนชั้นผู้นำ (Elite) เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว จะเห็นตัวอย่างกลุ่มฮาบัตสึต่าง ๆ ในวงการเมืองของญี่ปุ่นปัจจุบันนี้ว่ามีลักษณะแบ่งแยกออกตามประเภทของชนชั้นผู้นำ (Elite) เช่นกลุ่มของนาโออิระ ส่วนใหญ่มาจากข้าราชการชั้นสูงกระทรวงการคลัง กลุ่มของนายทานากะ ส่วนใหญ่มาจากชนชั้นแนวหน้าในวงการธุรกิจระดับกลางและนักการเมือง นักวิชาการชั้นสูงจากชนบท ส่วนกลุ่มของนายฟูกุคะ ประกอบด้วยข้าราชการชั้นสูงจากกระทรวงอุตสาหกรรม และผู้นำ ในวงการธุรกิจใหญ่ ๆ เป็นต้น ลักษณะการแบ่ง

แยกกลุ่มฮาบีคัส คิงกล่าวนี้ เกิดขึ้นตามลักษณะผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าอุดมการณ์¹

2. กลุ่มฮาบีคัส เป็นเครื่องมือครอบงำเพื่อสร้างอำนาจทางการเมืองโดยอาศัยความสัมพันธ์แบบลูกพี่ลูกน้องในสมัยก่อนของญี่ปุ่น ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มฮาบีคัสขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ถ้าเมื่อไรก็ตามผู้นำหรือผู้นำกลุ่มฮาบีคัสตายจากไป ภายในกลุ่มฮาบีคัสจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทันที หรือแม้แตการพัฒนาขยายกลุ่มฮาบีคัสให้ใหญ่ขึ้น สมาชิกจะมีเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงไรก็ตามขึ้นอยู่กับตัวบุคคลของผู้นำ ถ้าผู้นำของกลุ่มฮาบีคัสขาดอิทธิพลสร้างผลประโยชน์ทางการเมือง สมาชิกใหม่ก็ไม่สนใจคิดเข้าร่วมกลุ่มด้วย คงมีเหลือสมาชิกเก่า ๆ อายุมาก ๆ เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์แบบลูกพี่ลูกน้องก็อาศัยอิทธิพลทางการเมืองสร้างผลประโยชน์ร่วมกันเป็นปัจจัยผูกพันนั่นเอง²

สาเหตุที่กลุ่มฮาบีคัสเกิดขึ้นมาเป็น "สถาบันย่อย ๆ" ภายในพรรคและอยู่ได้อย่างมั่นคง สามารถอธิบายทั่ว ๆ ไปดังนี้คือ

1. เกิดจากระบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งในประเทศญี่ปุ่นแบ่งออกเป็นเขตการเลือกตั้งขนาดกลาง คือเขตหนึ่ง ๆ จะมีสมาชิกผู้แทนได้ 3-4 คน แต่ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงมีสิทธิลงคะแนนได้เพียง 1 คน นับว่าเป็นระบบการเลือกตั้งลักษณะพิเศษของญี่ปุ่นที่ช่วยประกันประคองให้กลุ่มฮาบีคัสดำรงอยู่เพราะพรรคเสรีประชาธิปไตยจำเป็นต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้าแข่งในเขตต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าจำนวนสมาชิกผู้แทนที่กำหนดแต่ละเขต จึงจะสามารถรักษารัฐانهพรรคเสียงข้างมากได้ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตหนึ่ง ๆ จำนวนครั้งละ 4-5 คนเช่นนี้เป็นสาเหตุใหญ่ผู้สมัครของพรรคเสรีประชาธิปไตยจะทองแข่งชันกันเอง

¹บรรณาธิการ "นายทานากะ คือผู้กำหนดอนาคตนายกรัฐมนตรีหรือ? (Tanaka ga Shushoo o Kimerunoka)" วารสารรายสัปดาห์ชูกันเกินโต (Shuukangendai) ฉบับที่ 22/6 (วันที่ 10 กค. 1980), หน้า 25.

²Naka Hisao, โครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงในรัฐสภา (Kokkai Giin no Koosai to Henka) TOKYO: โรงพิมพ์ Seijikoohoo Senta 1980, pp. 282-283.

ผลคือ ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามของพรรคเสรีประชาธิปไตย ก็ต้องวิ่ง เทนไปฝากตัวกับหัวหน้ากลุ่มผู้อาวุโส ซึ่งมีสิทธิ์มีเสียงในการตัดสินใจให้เสนอชื่อตน เป็นผู้สมัครในนามของพรรค

2. เกิดจากในแง่ของเงินทุนสนับสนุนการเมือง ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำเป็นต้องใช้เงินในการหาเสียง เลือกตั้งจึงฝากตัวขอรับการอุปถัมภ์ทางการเงินจากหัวหน้ากลุ่มเงินทุนที่คงใช้เพื่อการค้าหาเสียงมีจำนวนมาก เพราะผู้สมัครต้องจัดปราศรัยหาเสียง ช่วยเหลือ แนะนำ เข้ามหาวิทยาลัยหรือฝากงานเข้าที่ทำงานต่าง ๆ บริการผู้สนับสนุนเบื้องหลังในลักษณะต่าง ๆ เป็นการตอบแทนซึ่งคงใช้เงินจำนวนมาก เพียงแต่เงินทุนส่วนตัวหรือเงินช่วยเหลือส่วนหนึ่งจากพรรคไม่เพียงพอ ตัวอย่างเช่น เมื่อปี ค.ศ. 1980 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีเงินช่วยเหลือจากสำนักงานใหญ่พรรคเสรีประชาธิปไตยให้กับผู้สมัครของพรรคคนละ 10 ล้านเยน และในเขตที่สำคัญพิเศษเพิ่มอีกคนละ 10 ล้านเยน ในเวลาเดียวกันยังมีเงินอีกส่วนหนึ่งจากกลุ่มสมาชิกช่วยเหลือลูกน้องของกลุ่มตัวเอง เช่นกลุ่มมิกมีมีเงินสนับสนุนคนละ 5-10 ล้านเยน กลุ่มฟูกุดะ 10 ล้านเยน และในเขตสำคัญเพิ่มอีกคนละ 5-10 ล้านเยน ส่วนกลุ่มโอฮิระ และนานากะ กล่าวกันว่าเงินช่วยเหลือผู้สมัครสังกัดกลุ่มสมาชิกคนละไม่น้อยกว่า 30 ล้านเยน

3. สาเหตุสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้เกิดระบบกลุ่มสมาชิก ภายในพรรคเสรีประชาธิปไตยนั้น กล่าวกันว่าเกิดจากการขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ระหว่างผู้นำที่มีอำนาจการเมืองในวงงานราชการ เพราะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อำนาจการเมืองของฝ่ายทหารถูกลดลงโดยสิ้นเชิงภายใต้การยึดครองของทหารพันธมิตร (GHQ) แต่ในเวลาเดียวกันการยึดครองญี่ปุ่นของทหารพันธมิตรจำเป็นต้องอาศัยระบบราชการ เป็นกำลังสำคัญช่วยควบคุมรักษาความสงบภายในประเทศ

4. เนื่องจากการแบ่งปันเก้าอี้รัฐมนตรีในคณะรัฐบาลขึ้นอยู่กับอิทธิพลของกลุ่มสมาชิก ปัจจัยการค้าหาเสียงที่สำคัญนั้นมีใช้เพียงแต่อำนาจเงินเท่านั้น เก้าอี้รัฐมนตรีก็เป็นปัจจัยมีอิทธิพลช่วยหาคะแนนเสียงไต่มากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนใฝ่ฝันที่จะไต่ขึ้นเก้าอี้

นี้สักครั้งหนึ่ง แต่เก้าอี้สำคัญ ๆ ในคณะรัฐบาลถูกแบ่งระหว่างกลุ่มฮาบัสที่ต่าง ๆ ผู้หวังเก้าอี้รัฐมนตรีต้องหาพรรคพวกเพื่อสร้างฐานอำนาจของตนโดยปกปิดประชาชนพรรคเสรีประชาธิปไตย เมื่อได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี การจัดตั้งรัฐบาลจำเป็นต้องคำนึงถึงความมั่นคง เสถียรภาพของคณะรัฐบาล แยกกลุ่มฮาบัสที่เล็กเพียงกลุ่มเดียวกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีคะแนนเสียงสนับสนุนภายในพรรคไม่ถึงครึ่ง จึงจำเป็นต้องอาศัยเสียงสนับสนุนจากกลุ่มฮาบัสที่เล็กอื่น ๆ ฉะนั้นการสร้าง ความสมคูลภายในพรรคเป็นสาเหตุสำคัญที่นายกรัฐมนตรีต้องแบ่งที่นั่งในคณะรัฐบาลให้กับกลุ่มฮาบัสที่ต่าง ๆ ตามอิทธิพลทางการเมืองในขณะนั้น เพื่อมิให้เกิดความไม่พอใจ ซึ่งอาจทำให้พรรคสังคมนิยมไม่สามารถรักษาเสถียรภาพของรัฐบาลได้ การแบ่งที่นั่งรัฐมนตรีสัมพันธ์กับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดแต่ละกลุ่มฮาบัส การจัดคณะรัฐบาลสมัยนายกรัฐมนตรีชาโต เมื่อปี ค.ศ. 1970 ในสมัยนั้นมีที่นั่งรัฐมนตรีทั้งหมด 18 ที่นั่ง และตำแหน่งสำคัญภายในพรรคอีก 3 ที่นั่ง คือประธานเลขาธิการพรรค ประธานสภาบริหาร และประธานสภาศึกษาปัญหานโยบาย รวมทั้งสิ้น 21 ที่นั่ง ปกติ 3 ที่นั่ง จะแบ่งให้กับวุฒิสมาชิก ส่วน 18 ที่นั่งจะแบ่งให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมัยนั้นมีสมาชิกที่สังกัดพรรคเสรีประชาธิปไตยทั้งสิ้น 302 คน เมื่อนำที่นั่งมาหารจะได้อัตราร้อยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 17 คน ต่อ 1 ที่นั่ง ฉะนั้นเมื่อนำอัตราร้อยนี้เป็นมาตรการจะได้อัตราส่วนที่นั่งรัฐมนตรีแต่ละกลุ่มฮาบัสดังนี้¹

¹บรรณาธิการ, "อำนาจการเมืองของชายควยเงิน (Kane de Kau Seiji Kenryoku)," วารสารรายสัปดาห์ชูกันเกนได (Shuukangendai) ฉบับที่ 22/23 (5 มิ.ย. 1980), หน้า 33.

กลุ่มอาชีพหลัก	จำนวนสมาชิกสภาภายในกลุ่ม	อัตราส่วน 17 ทอ 1
ชาโต	58	3.4
มาเอโอ	42	2.5
มิกิ	37	2.2
นาคาโซเนะ	35	2.1
ฟูกุตะ	33	1.9
คาวาชิมา	18	1.1
โซโนตะ	13	0.8
อิชิอิ	12	0.7
ฟูนาคะ และมูราคามิ	20	1.2
ฟูจิยามะ	6	0.4

เมื่อใช้เกณฑ์นิยมเกิน 0.5 เป็น 1 และรวบรวมยอดดูจะได้ที่นั่งรัฐมนตรีทั้งหมด 16 ที่นั่ง กลุ่มชาโตเท่ากับ 3 มาเอโอเท่ากับ 3 มิกิเท่ากับ 2 นาคาโซเนะเท่ากับ 2 ฟูกุตะเท่ากับ 2 คาวาชิมาเท่ากับ 1 โซโนตะเท่ากับ 1 อิชิอิเท่ากับ 1 ฟูนาคะและมูราคามิเท่ากับ 1 ส่วนฟูจิยามะไม่ได้เลย แต่ความเป็นจริงแล้ว ชาโตได้ 4 ที่นั่ง และกลุ่มใด 4 ที่นั่งเช่นกัน นอกนั้นตรงตามข้างคนทุกประการ เหตุผลพอจะอธิบายได้ว่าหลังจากใช้เกณฑ์นิยมแล้วได้ 16 ที่นั่ง ยังเหลือสองที่นั่งนั้นถูกเฉลี่ยแบ่งให้กับกลุ่มอาชีพที่ที่อยู่ในอันดับหนึ่ง และอันดับที่สอง เพิ่มขึ้นอีกกลุ่มอาชีพสี่ละหนึ่งที่นั่ง ในทำนองเดียวกันที่นั่งรัฐมนตรีที่เก็บไว้สำหรับวุฒิสมาชิกจะถูกแบ่งปันให้กลุ่มอาชีพสี่อันดับแรก 2 ที่นั่ง และอันดับที่สองอีก 1 ที่นั่ง สรุปแล้วที่นั่งในคณะรัฐบาล 21 ที่นั่ง ถูกแบ่งแจกจ่ายให้กับกลุ่มอาชีพสี่ต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกสภาของแต่ละกลุ่มอาชีพสี่อย่างสมคูลยนั้นเอง

4.2 ลักษณะพิเศษของกลุ่มอาชีพทั้ง 5

กล่าวได้ว่า ภาวะการแตกกลุ่มอาชีพที่สําคัญภายในพรรคเสรีประชาธิปไตยเริ่มก่อตั้งขึ้นหลังจากที่พรรคเสรีประชาธิปไตยก่อตั้ง (เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1955) ไม่นานนักหลังจากที่นายรัฐมนตรีฮาโตยามะ อําลาเวทีการเมืองไป ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มนายอิชิบะชิ และกลุ่มนายอิชิอิ ก็ปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการขัดผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มพรรคเสรีนิยมเก่ากับกลุ่มพรรคประชาธิปไตยญี่ปุ่นเก่านั้นเอง และต่อมากลางทศวรรษ 1960 ภายในกลุ่มของพรรคเสรีนิยมเก่าก็แตกย่อยออกไปเป็นกลุ่มต่าง ๆ คือ กลุ่ม อิเคดะ กลุ่มซาโต กลุ่มอิชิอิ กลุ่มโอนะ ส่วนฝ่ายพรรคประชาธิปไตยญี่ปุ่นเก่าก็แยกออกไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นคือ กลุ่มกิชิ กลุ่มโกโนะ กลุ่มอิชิบะชิ และกลุ่มมัทสึมุระ กับมีการแตกกลุ่มข้างตนคอย ๆ กระจายออกไปเรื่อย ๆ (ดูภาพการแตกแยกกลุ่มประกอบ) บางกลุ่มก็สามารถรักษาเสถียรภาพของกลุ่มไว้ได้ จำต้องเข้าร่วมกับกลุ่มอื่นหรือสลายตัวไปจนกระทั่งปัจจุบันในพรรคเสรีประชาธิปไตยมีกลุ่มอาชีพที่สําคัญ 5 กลุ่มคือ

1. กลุ่มไออิระ
2. กลุ่มทานากะ
3. กลุ่มฟูคุตะ
4. กลุ่มนาคาโซเนะ
5. กลุ่มมิกิ

กลุ่มอาชีพที่สําคัญทั้ง 5 ดังกล่าวนี้อาจจะจำแนกลักษณะพิเศษของกลุ่มได้กว้าง ๆ 2 ประการคือ กลุ่มอาชีพที่สําคัญแบบข้าราชการ และอาชีพที่สําคัญแบบนักการเมือง

โดยสรุปแล้วกลุ่มอาชีพที่สําคัญแบบข้าราชการมีลักษณะพิเศษแตกต่างกับกลุ่มอาชีพที่สําคัญแบบนักการเมือง ดังนี้

ภูมิหลังการศึกษาส่วนใหญ่ได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยโตเกียว โดยเฉพาะคณะนิติศาสตร์ ภูมิหลังอาชีพส่วนมากคือข้าราชการ โดยเฉพาะข้าราชการชั้นสูง หรือผู้นำในวงการธุรกิจและภูมิหลังของกลุ่มอาชีพที่สําคัญแบบนักการเมืองตรงกันข้าม ด้านการศึกษาส่วนมากได้ผ่าน

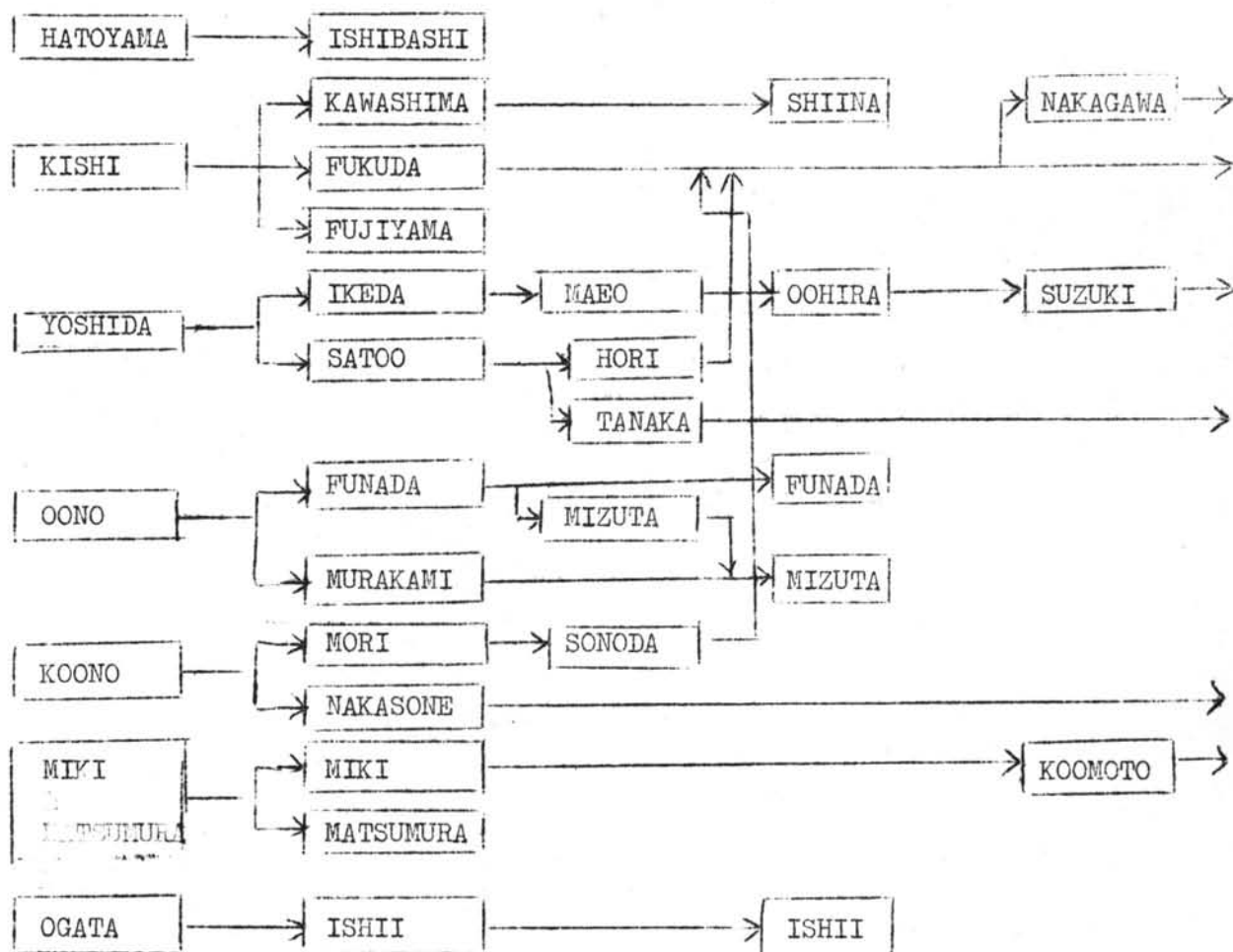
การศึกษาจากมหาวิทยาลัยเอกชน ภูมิหลังอาชีพเกี่ยวข้องกับธุรกิจ เอกชนมากกว่าข้าราชการ
นักการเมืองส่วนใหญ่ก็เติบโตมาจากวงการ เมืองในส่วนภูมิภาคมากกว่าส่วนกลาง

กลุ่มของนายอิศระและกลุ่มของนายซาโต ซึ่งพัฒนามาจากแนวอนุรักษ์นิยมพรรค
เสรีนิยมเดิม เป็นกลุ่มฮาบ์ทีลีแบบข้าราชการ เพราะนักการเมืองของกลุ่มทั้งสองนี้มีภูมิหลังอาชีพ
ราชการมาก่อน ส่วนกลุ่มฮาบ์ทีลีที่พัฒนารับช่วงมาจากสายของนายฮาโตยามะ มีลักษณะเป็นนัก
การเมืองอาชีพ ซึ่งมีแนวความคิดไม่ค่อยลงรอยกับกลุ่มข้าราชการอยู่ตลอดเวลา แต่อย่างไร
ก็ตามรากฐานสำคัญของพรรคเสรีประชาธิปไตยอาจจะพูดได้ว่าเกิดจากการรวมตัวของนักการเมือง
จากหน่วยงานราชการเป็นส่วนใหญ่ เพราะนักการเมืองเหล่านี้ค่อนข้างจะได้เปรียบทั้ง
ในพรรคเสรีประชาธิปไตยและภายในแต่ละกลุ่มฮาบ์ทีลีเอง ซึ่งพอจะวิเคราะห์สรุปสาเหตุ
สำคัญได้ 4 ประการดังนี้คือ

1. สมาชิกรัฐสภาเดิมเคยเป็นข้าราชการคิดว่าตนมีความรู้ความสามารถจากประ
สพการณ์ทางคานกฎหมายและการปกครองบริหารประเทศดีกว่านักการเมืองอื่น ๆ
2. งานของข้าราชการชั้นสูงมักเกี่ยวข้องกับพวกสมาชิกรัฐสภา ฉะนั้น
เมื่อข้าราชการเหล่านี้เข้ามาเล่นการเมือง เสียเองจึงมีความคุ้นเคยกับวงการของรัฐสภา
และติดต่องานได้คล่องตัวมากกว่า
3. สมาชิกรัฐสภาที่เคยผ่านงานกระทรวงหรือสำนักงานข้าราชการแห่งใด หลัง
จากออกมาเล่นการเมืองได้รั้งเลือกตั้งแล้ว ก็สามารถใช้อิทธิพลที่เคยมีในที่ทำงานเดิมใน
ลักษณะต่าง ๆ
4. ผู้นำในวงการเศรษฐกิจมักชอบพึ่งพาอาศัยนักการเมืองที่เคยผ่านงานคาน
ราชการ เพราะจากประสบการณ์นักการเมืองเหล่านี้รู้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจดี และเข้าใจ
ความประสงค์ของพวกเขาได้ถูกต้อง จึงสนับสนุนนักการเมือง เหล่านี้เป็นพิเศษ

ปัจจุบันกลุ่มฮาบ์ทีลีที่มีลักษณะเป็นกลุ่มฮาบ์ทีลีแบบข้าราชการคือ กลุ่มไอฮิระ กลุ่ม
ฟูกุตะ และกลุ่มทานากะ ส่วนกลุ่มนาคาอิชิเนะ และกลุ่มมิกิ เป็นกลุ่มฮาบ์ทีลีที่มีนักการเมือง
ภูมิหลังอาชีพราชการจำนวนน้อย หรือเรียกว่ากลุ่มฮาบ์ทีลีแบบนี้เอง

แผนภาพแสดงการแตกกลุ่มของฮาบัทสึทั้ง 5 กลุ่ม และการเปลี่ยนผู้นำ¹

¹รายละเอียดอยู่ใน Masumi Junnosuke, ลักษณะองค์การและกลไกภายในพรรคเสรีประชาธิปไตย (Jimintoo no Soshiki to Kinoo) TOKYO: โรงพิมพ์ Seiji Shakai Gakkai 1967, p. 65.

ตารางแสดงจำนวนสมาชิกของกลุ่มฮับส์ทั้ง 5 (ค.ศ. 1980)¹

กลุ่มฮับส์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	วุฒิสมาชิก	รวม
กลุ่มทานากะ	61	39	100
กลุ่มโอฮิระ ²	57	25	82
กลุ่มฟูกุตะ	48	30	78
กลุ่มนาคาโซ เนะ	43	6	49
กลุ่มมิกิ ³	32	11	43
กลุ่มนาคางาวะ	10	1	11
กลุ่มอื่น ๆ	37	22	59
รวม	288	134	422

¹ Wada Takayoshi, op. cit., p. 259.

² กลุ่มโอฮิระปัจจุบันเป็นกลุ่มชูชูกิ

³ กลุ่มมิกิปัจจุบันเป็นกลุ่มโคโมโตะ

กลุ่มโอฮิระ กลุ่มนี้เป็นตัวอย่างของกลุ่มฮาตัสึซารากการกลุ่มหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่มี
ภูมิหลังอาชีพข้าราชการกระทรวงการคลัง พอจะสรุปลักษณะพิเศษได้ดังนี้

1. ภูมิหลังอาชีพส่วนใหญ่เป็นข้าราชการระดับสูงสังกัดองค์การบริหารส่วนกลาง
โดยเฉพาะกระทรวงการคลัง เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ อีก 4 กลุ่ม มีสมาชิกของกลุ่ม
ซึ่งเคยมีอาชีพเป็นนักการเมืองในเขตชนบทจำนวนน้อยที่สุด
2. ภูมิหลังการศึกษา มีผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยโตเกียวมากที่สุด
และในจำนวนนักการเมืองของกลุ่มฮาตัสึซัง 5 ที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย สมาชิก
กลุ่มนี้จบจากคณะเศรษฐศาสตร์มากที่สุด
3. กลุ่มสนับสนุนของกลุ่มโอฮิระส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากวงการธุรกิจ
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นอกจากจะอาศัยผู้นำทางการเมืองในเขตชนบทมิได้แล้ว ก็หากกลุ่ม
สนับสนุนในเขตชนบทได้น้อย เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ
4. ในแง่ของอายุเฉลี่ยพอจะสรุปได้ว่า ในช่วงปี ค.ศ. 1972 มีแนวโน้ม
สมาชิกอายุสูงขึ้น แต่หลังจากนั้นจึงค่อย ๆ มีสมาชิกอายุเยาว์เพิ่มมากขึ้น

นายโอฮิระเสียชีวิตอย่างกระทันหันด้วยโรคหัวใจวาย เมื่อวันที่ 12 เดือน
มิถุนายน ค.ศ. 1980 ในขณะที่เขายังดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและอายุ 70 ปี และ
พอดีเป็นช่วงที่ประเทศญี่ปุ่นจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกพร้อมกัน
ปรากฏว่านายชูซูกิ เซนโก ได้รับเลือกเข้าทำหน้าที่รับผิดชอบกลุ่มของนายโอฮิระแทน
และได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานพรรคเสรีประชาธิปไตยและนายกรัฐมนตรีคนใหม่ ซึ่งทำให้
กลุ่มนี้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น

กลุ่มทานากะ¹ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มฮาตัสึซังที่รับช่วงต่อมาจากนายกรัฐมนตรีซาโต แต่

¹ นายทานากะย้ายไปสังกัดพรรคคิฮิระ เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1976 เนื่องจาก
จากเกี่ยวพันกับคดีลือคีอิ แต่กลุ่มของนายทานากะยังคงดำรงอยู่ต่อไปในพรรคเสรีประชา
ธิปไตย

หลังจากที่นายทราโกลลาออกจากตำแหน่งประธานพรรค และนายทานากะได้รับเลือกแทน ก็มีอิทธิพลทำให้ลักษณะพิเศษของกลุ่มเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มนี้เคยเป็นกลุ่มฮับที่สืบทอดแบบข้าราชการคล้ายกับกลุ่มโอฮิระ ในสมัยของนายทราโกล แต่เมื่อเปลี่ยนมาเป็นนายทานากะ สมาชิกที่มีภูมิหลังอาชีพข้าราชการก็ย้ายไปขึ้นกับกลุ่มฮับที่กลุ่มอื่น โดยเฉพาะกลุ่มฟูกุตะ รวมทั้งสมาชิกที่เคยเป็นข้าราชการสวนทองถิ่น เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ในเวลาเดียวกันก็มีผู้นำในวงการธุรกิจใหญ่และเลขาธิการสมาชิกรัฐสภาเข้ามาสังกัดกลุ่มของนายทานากะมากขึ้น

2. ภูมิหลังการศึกษา มีผู้จบจากมหาวิทยาลัยโตเกียวมากพอสมควร แต่เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ แล้ว ผู้จบจากมหาวิทยาลัยเอทซึนมีมากกว่า และหลังจากที่นายทานากะกลายเป็นผู้นำของกลุ่ม ก็มีผู้ที่มีการศึกษาเพียงระดับมัธยมเพิ่มขึ้นรวดเร็ว ซึ่งอาจเป็นเพราะนายทานากะเองจบการศึกษาแค่ระดับชั้นประถม และต้องการให้เกิดภาพพจน์ของกลุ่มใหม่ต่อต้านพวกชนชั้นปัญญาชน

3. กลุ่มสนับสนุนกลุ่มทานากะได้แก่วงการธุรกิจ โดยเฉพาะสหพันธ์นักธุรกิจขนาดย่อมและนอกจากนี้ก็มีกลุ่มสนับสนุนจากสมาคมเพื่อการศึกษาและพลานามัยอีกส่วนหนึ่งหนุนหลังอยู่

4. อายุเฉลี่ยภายในกลุ่มนี้ต่ำที่สุดในระหว่างกลุ่มฮับที่ 5 ทั้งนี้เพราะหลังจากที่นายทานากะเป็นหัวหน้ากลุ่ม มีสมาชิกใหม่เข้ามาสังกัดเพิ่มขึ้นมาก จนเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกมากที่สุด (100 คน เมื่อปี ค.ศ. 1980) สาเหตุที่ผู้มาขอสังกัดกลุ่มเพิ่มมากขึ้นเช่นนี้พอจะอธิบายได้ดังนี้

4.1 เป็นกลุ่มฮับที่สืบทอดที่มีอิทธิพลทางการเมืองจนสามารถครอบครองตำแหน่งสำคัญในคณะรัฐบาลได้มากที่สุด สมาชิกสภาผู้แทนผู้ที่มีความหวังดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในรัฐบาล ก็พากันมาฝากเนื้อฝากตัวกับนายทานากะ การครอบครองตำแหน่งสำคัญในคณะรัฐบาลของกลุ่มทานากะมีอิทธิพลจนทำให้การดำเนินนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนการบริหารงานของ

รัฐบาลอยู่ภายใต้กลุ่มทานาคะตลอดเวลาจึงมีผู้เรียกอิทธิพลนี้ว่า "คณะรัฐมนตรีเงา (Shadow Cabinet)"

4.2 เป็นกลุ่มฮาบัสที่ที่มีเงินทุนสนับสนุนการเลือกตั้งมากที่สุด กล่าวกันว่า นายทานาคะเองมีเงินส่วนตัวไม่น้อยกว่า 40,000 ล้านเยน สำหรับสมาชิกที่สังกัดพรรคนี้จะได้รับเงินใช้จ่ายปีละสองครั้ง ๆ ละ 3 ล้านเยน พอถึงวาระการเลือกตั้งก็จะมีผู้อาวุโสจากกลุ่มทานาคะไปให้กำลังใจผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งสังกัดกลุ่มนี้ โดยนำเงินช่วยเหลือติดมือไปช่วยคราวละอย่างน้อย 5 แสน ถึง 1 ล้านเยน

4.3 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มฮาบัสอื่น ๆ เช่น กลุ่มโอฮิระ กลุ่มฟูกุคะ และกลุ่มมิกิ ผู้นำของทั้งสามกลุ่มต่างก็ใกล้ถึงวาระที่จะต้องอำลาจากเวทีการเมือง แต่ นายทานาคะยังอยู่ในช่วงโคงคังซันเรื่อย ๆ ทั้งในค่านสุขภาพก็เอื้ออำนวยพร้อมที่จะรับงานได้ทุก ๆ ด้าน

4.4 เป็นกลุ่มฮาบัสที่มีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลจนเป็นที่เลื่องลือว่าปีหนึ่ง ๆ จำนวนเจ้าทุกข์ที่มาขอร้องให้ช่วยเหลือเรื่องสมัครเข้าทำงานไม่น้อยกว่า 1 พันราย และยังมีข้าราชการบางส่วนที่มารองเรียนให้ช่วยหาช่องทาง เลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น

กลุ่มฟูกุคะ ลักษณะพิเศษของกลุ่มนี้วิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ภูมิหลังอาชีพ มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มโอฮิระและกลุ่มทานาคะที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือส่วนใหญ่เคยเป็นข้าราชการชั้นสูง โดยเฉพาะในสมัยเปลี่ยนจากนากซาโตเป็นนายกทานาคะ มีสมาชิกจำนวนไม่น้อยที่ตัวแยกออกมารวมกลุ่มฟูกุคะ ซึ่งส่วนใหญ่มีภูมิหลังเป็นข้าราชการมาก่อน นอกจากข้าราชการก็มีสมาชิกส่วนหนึ่งที่มาจากวงการธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดย่อมมากพอสมควร

2. ภูมิหลังการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มฮาบัสอื่น ๆ มีผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยโตเกียวมากที่สุด โดยเฉพาะคณะนิติศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์

3. กลุ่มสนับสนุนกลุ่มฟูกุคะ ไคแกสพันธ์ธุรกิจใหญ่ และยังมีสมาคมพ่อค้าในเขตชนบท เป็นศูนย์กลางให้ความร่วมมือช่วยหาคะแนนเสียงให้อีกด้านหนึ่ง

4. อายุเฉลี่ยค่อนข้างสูงในช่วงระยะก่อนปี ค.ศ. 1972 แต่หลังจากนั้นก็มีความโน้มถ่วง

สรุปลักษณะพิเศษของกลุ่มฟูกุคะ จากการอาศัยสมาชิกที่เคยเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ในกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงพาณิชย์ เป็นพื้นฐาน และยังรับการสนับสนุนทางอ้อมจากวงการธุรกิจสวนกลางและในชนบท

อย่างไรก็ตามในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1980 นายนาคางาวะ อิจิโร (Nakagawa Ichiroo) ซึ่งเป็นนักการเมืองมีภูมิหลังเคยเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่กรมพัฒนาชนบทประจำเกาะฮอกไกโด ได้ถือโอกาสที่ญี่ปุ่นมีการเลือกตั้งทั้งสองสภาพร้อมกันในปีนั้น แยกตัวออกมาตั้งกลุ่มใหม่ของตนเอง ซึ่งมีสมาชิกรัฐสภาทั้งสิ้นที่สังกัดกลุ่มเพียง 11 คนเท่านั้น

กลุ่มนาคาโซเนะ ในสมัยเริ่มก่อตั้งพรรคเสรีประชาธิปไตยใหม่ ๆ กลุ่มนี้ได้วิวัฒนาการมาจากพรรคเสรีนิยม ซึ่งมีนายฮาโตยามะ เป็นผู้นำพรรคและมีนโยบายต่อต้านพรรคการเมืองของนายโยชิคะ ซึ่งพยายามสนับสนุนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ให้เข้ามาบริหารในเวทีการเมือง ฉะนั้นลักษณะพิเศษของกลุ่มนี้อาจจะสรุปได้ว่าเป็นกลุ่มฮายัตสึแบบนักการเมือง ซึ่งวิเคราะห์เป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. ภูมิหลังอาชีพเป็นนักธุรกิจนักบริหาร ในองการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากกว่าข้าราชการ นอกจากนั้นก็ไคแกอัสพิอิสระ เช่น นักข่าว นายควม แพทย์ เป็นต้น ส่วนในเขตชนบทมีนักการเมืองระดับสมาชิกผู้แทนของจังหวัดและตัวเมืองเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

2. ภูมิหลังการศึกษาเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเอกชน โดยเฉพาะคณะอื่น ๆ นอกจากคณะนิติศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์

3. กลุ่มสนับสนุนสมาชิกที่เข้ารับเลือกตั้งสังกัดกลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษากว้างขวางเป็นส่วนใหญ่

4. อายุเฉลี่ยของกลุ่มนี้ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ เพราะยังมีสมาชิกที่ยังฝากความหวังว่าสักวันหนึ่งคงเป็นโอกาสของนายนาคาโซเนะที่จะได้รับเลือกเป็นประธานพรรคเสรีประชาธิปไตยและนายกรัฐมนตรี

กลุ่มของนายมิกิ ปรากฏว่าประชาชนญี่ปุ่นไม่เคยคาดการณ์มาก่อนเลยว่า นายมิกิจะกลายเป็นตัวแทนของพรรคเสรีประชาธิปไตย เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและประธานพรรค ซึ่งพอจะสรุปลักษณะพิเศษของกลุ่มมิกิได้ดังนี้

1. ภูมิหลังอาชีพ นอกจากข้าราชการแล้วก็ยังมีนักธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดย่อม รวมทั้งอาชีพอิสระโดยเฉพาะนักข่าว เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มนี้มีผู้มาจากวงการธุรกิจมากที่สุด ส่วนนักการเมืองในเขตชนบทมีจำนวนน้อย แต่ก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972
2. ภูมิหลังการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ มีผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเอกชนมากที่สุด สาขาวิชาส่วนใหญ่ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และคณะครุศาสตร์
3. กลุ่มสนับสนุนกลุ่มนี้ ได้แก่สหพันธ์ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสหภาพชวานาและชาวประมง เป็นคน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสนับสนุนในเขตชนบท นอกจากนี้ก็ยังมีกลุ่มสนับสนุนค่านิยมชนกรรม
4. อายุเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ปัจจุบันขาดสมาชิกรุ่นใหม่ เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้ง ๆ ที่เมื่อปี ค.ศ. 1976 นายมิกิได้รับตำแหน่งประธานพรรคพร้อม ๆ กับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า นายมิกิไม่สามารถสะสมอำนาจทางการเมืองไว้ได้ แต่เพียงแค่ว่านายมิกิเป็นตัวแทนของพรรคเสรีประชาธิปไตยในรูปการแทนนั้น มิได้คุมอำนาจภายในพรรคอย่างเช่นประธานพรรคคนอื่น ๆ เพราะธรรมเนียมคาสมาชิกที่รัฐสภาที่หวังตำแหน่งสำคัญในคณะรัฐบาล จะต้องพยายามที่ตัวเข้าไปกับผู้คุมอำนาจทางการเมืองเพื่ออาศัยบารมีของผู้นั้น

ต่อมา เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1980 นายมิกิยามะรับว่าตนเองอายุแก่แล้ว ไม่เหมาะสมกับหน้าที่ที่จะเป็นผู้นำของกลุ่มต่อไป และมอบหน้าที่นี้ให้กับนายโคโมโตะ โทชิโอะ

4.3 บทบาทและอิทธิพลของกลุ่มฮาบัทสึ

จากการพิจารณาถึงความเป็นมาของกลุ่มฮาบัทสึในญี่ปุ่น อาจจะสรุปได้ว่า กลุ่มฮาบัทสึคือการรวมตัวหรือที่รวมของบุคคล (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิก) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากลุ่มกับลูกกลุ่มตามระบบอุปถัมภ์ของประเทศญี่ปุ่น มิใช่เป็นการรวมตัวตามแบบอุดมการณ์ทางการเมืองแต่อย่างใด นอกจากนี้เป็นเรื่องที่น่าจะพิจารณาค้นคว้าคืบหน้าต่อไปว่า เหตุใดพรรคเสรีประชาธิปไตยไม่อาจอยู่โดดงาชาดกลุ่มฮาบัทสึ และในเวลาเดียวกันกลุ่มฮาบัทสึก็ดำรงอยู่ได้ก็แท้โดยอาศัยลักษณะพิเศษของพรรคเสรีประชาธิปไตย เช่นกัน จากข้อมูลที่พอจะหาได้ อาจสรุปบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มฮาบัทสึกว้าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มฮาบัทสึ มีบทบาทสำคัญช่วยให้การยื่นคำร้อง เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินบรรลุเป้าหมาย ปกติสมาชิกรัฐสภาของรับภาระให้ความช่วยเหลือผู้มาร้องเรียน เรื่องการจัดสรรงบประมาณอยู่เสมอ ๆ ในกรณีนี้ก่อนอื่นสมาชิกรัฐสภาของหาผู้ร้องเรียนไปเขียนคำร้องยื่นต่อสถานที่ราชการที่เกี่ยวข้อง โดยช่วยเพิ่มเติมเนื้อหาใจความให้สมเหตุสมผลจากนั้นก็จะเป็นธุระทำเรื่องไปเสนอกะหวางการคลังพร้อมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขั้นสุดท้ายของการอนุมัติขึ้นอยู่กับคณะกรรมการศึกษาวิเคราะห์นโยบายของพรรคเสรีประชาธิปไตย เพราะถาพานการอนุมัติจากคณะกรรมการนั้นก็หมายความว่า คำร้องเรื่องนั้นบรรลุผลสำเร็จ ในตอนนั้นถ้าสมาชิกรัฐสภาไม่สังกัดกลุ่มฮาบัทสึกลุ่มใดก็จะมีคณะกรรมการผู้ใดที่จะช่วยสนับสนุนนอกเสียจากตนเองจะรวมอยู่ในคณะกรรมการชุดนั้น ด้วยเหตุนี้การพึ่งพาอาศัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญมากต่อการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน

2. กลุ่มฮาบัทสึ เป็นกลไกชักชวนเผด็จการอำนาจทางการเมือง เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศญี่ปุ่น หลังสงครามโลกครั้งที่สองโดยละเอียด จะพบว่า

พรรคเสรีประชาธิปไตยเป็นพรรคการเมืองที่ครองอำนาจทางการเมืองในฐานะพรรครัฐบาลมาโดยตลอด แต่ไม่ปรากฏมีนักการเมืองผู้ใดของพรรคเสรีประชาธิปไตยที่สามารถแจ้งการยึดอำนาจการเมืองเพียงผู้เดียว สาเหตุสำคัญประการหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลจากบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มฮับคีสี่ ซึ่งเป็นกลไกขัดขวางการแสวงหาอำนาจแจ้งการของนักการเมืองเป็นการส่วนตัว การแข่งขันระหว่างกลุ่มฮับคีสี่ ช่วยสร้างความสมดุลทางการเมือง เพื่อให้กลุ่มฮับคีสี่คนหนึ่งคนใดสร้างอำนาจแจ้งการได้

กล่าวคือ การรักษารัฐบาลพรรครัฐบาลเสรีประชาธิปไตย จำเป็นต้องมีที่นั่งในรัฐสภาไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง แต่จากตัวเลขข้างกลางแสดงให้เห็นชัดเจนว่าไม่มีนักการเมืองผู้ใดของกลุ่มฮับคีสี่ ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่สามารถครอบครองอำนาจไว้เพียงผู้เดียว

ตัวอย่าง เช่น เมื่อปี ค.ศ. 1980 สภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น 511 ที่นั่งพรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับเลือกตั้งทั้งหมด 287 คน ส่วนวุฒิสมาชิกทั้งหมด 252 ที่นั่งพรรคเสรีประชาธิปไตย ได้รับเลือก 135 ที่นั่ง ซึ่งรวมทั้ง 2 สภา พรรคเสรีประชาธิปไตยก็มีสมาชิกรัฐสภาทั้งสิ้น 422 คน ซึ่งเกินกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดทั้งสองสภา แต่ในจำนวนนั้นสมาชิกที่สังกัดกลุ่มของนายโอฮิระ กลุ่มนายทานากะ และกลุ่มของนายฟูกุตะ 3 กลุ่มนี้จึงรวมกันได้ครึ่งหนึ่งของสมาชิกรัฐสภาสังกัดพรรคเสรีประชาธิปไตย (260 คน) จึงเป็นไปได้ที่กลุ่มฮับคีสี่ใดจะสามารถแจ้งการอำนาจไว้เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น

3. กลุ่มฮับคีสี่ เป็นกลไกทดแทนซึ่งกันและกัน เพื่อรักษาภาพพจน์ที่ดีเมื่อเกิดการวิพากษ์วิจารณ์โจมตีผู้นำของพรรค วิธีหนึ่งที่พรรคเสรีประชาธิปไตยสามารถรักษาภาพพจน์และการสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่มาโดยตลอดก็คือ การสับเปลี่ยนกลุ่มฮับคีสี่เข้าทำหน้าที่เป็นผู้นำของพรรค เมื่อถึงจุดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อความมั่นคงของพรรค การสับเปลี่ยนระหว่างกลุ่มฮับคีสี่ เช่นนี้ ช่วยให้พรรคเสรีประชาธิปไตยหลุดพ้นจากการโจมตีและปฏิบัติการต่อต้านจากประชาชนโดยตรงหลายครั้งหลายครา

ตัวอย่างเช่นนี้มีเกิดขึ้นบ่อย ๆ เช่น ในสมัยที่พรรคเสรีประชาธิปไตยก่อตั้งขึ้นมาไม่

นานรัฐบาลสมัยนายกกีซี ซึ่งตกอยู่ในสภาพขาดความนิยมจากประชาชนอันสืบเนื่องมาจากการเซ็นสัญญารักษาสันติภาพระหว่างญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา นายอิคะเกะก็เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพื่อจัดรัฐบาลใหม่ และประกาศนโยบายยึดหยุ่นวางตัว เป็นกลาง เพื่อบรรเทาการโจมตีของประชาชน ในเวลาเดียวกันก็สร้างความนิยมโดยประกาศนโยบายเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทุกประการ ดังจะเห็นได้จากผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี ค.ศ. 1960 พรรคเสรีประชาธิปไตยโคเคะเนนเสียงท่วมท้น และครอบครองที่นั่งในสภาเกินครึ่ง ซึ่งการชนะการเลือกตั้งครั้งนั้นได้กลายเป็นพื้นฐานมาจนกระทั่งทุกวันนี้

อีกตัวอย่างหนึ่งได้แก่ สมัยของนายกซาโตะ พรรคเสรีประชาธิปไตยถูกโจมตีและต่อต้านเพราะเป็นพรรคนิยมลัทธิราชการ ปรากฏว่านายกรัฐมนตรีคนใหม่ก็ขึ้นมาแก้ภาพพจน์นั้นได้สำเร็จ กล่าวคือ นายทานากะได้เป็นตัวแทนของราษฎรที่มีการศึกษาน้อยขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรก แต่ต่อมาไม่นานนายทานากะก็ถูกโจมตีว่าเป็นนักการเมืองใช้อำนาจเงิน (money politics) โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเก็บภาษีเพื่อใช้เป็นทุนการเมือง รัฐบาลนายกมิกิก็เข้าบริหารประเทศแทนในรูปของรัฐบาลมือสะอาด แต่ครั้งแล้วก็จำเป็นต้องเปลี่ยนให้นายกโอิฮิระเข้ามาตั้งรัฐบาลใหม่ เพราะนายกมิกิขาดความนิยมในแง่ของสมรรถภาพ การปฏิบัติตามนโยบาย เพราะนายโอิฮิระเป็นตัวแทนจากกลุ่มฮาบัตสึแบบข้าราชการ ซึ่งมีความสามารถในการบริหารและพัฒนาเศรษฐกิจ

ถ้าย้อนไปวิเคราะห์นโยบายของรัฐบาล แต่ละสมัยก็ยังสามารถเห็นบทบาทของกลุ่มฮาบัตสึในการทดแทนแบ่งภาระสร้างภาพพจน์ที่ดี เพื่อรักษาเสียงสนับสนุนจากประชาชนมาโดยตลอดได้อย่างชัดเจน

จากตารางข้างล่าง เป็นผลการวิเคราะห์การลือฟังคะเนนเสียงสนับสนุนของพรรค ซึ่งเกิดจากการสับเปลี่ยนรัฐบาลระหว่างกลุ่มฮาบัตสึ กล่าวคือ การเปลี่ยนรัฐบาลแต่ละครั้ง นอกจากจะช่วยให้มีการรวบรวมเสียงสนับสนุนของพรรคเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณ 30-40 เปอร์เซ็นต์แล้ว ยังช่วยลดจำนวนเสียงคัดค้านอีกด้านหนึ่งด้วย

T. Parsons ได้วิจารณ์ระบบโครงสร้างทางการเมืองของสหรัฐอเมริกาว่า การที่พรรคการเมืองใหญ่สองพรรค (Democrat Party and Republican Party) สลับเปลี่ยนกันจัดตั้งรัฐบาลและช่วยลดความขัดแย้ง (Conflict) ภายในประเทศมิให้ลุกลามใหญ่โตออกไป ซึ่งเป็นการช่วยรักษาเสถียรภาพทางการเมืองตลอดมา¹ สำหรับในประเทศญี่ปุ่นก็สามารถกล่าวได้ว่ากลุ่มฮายัตสึในพรรคเสรีประชาธิปไตย มีบทบาทเช่นเดียวกับพรรคเดโมแครท (Democrat) และพรรคริพับลิกัน (Republican) ของสหรัฐอเมริกา นั่นเอง

ตารางแสดงผลสะท้อนจากการเปลี่ยนนายกรัฐมนตรี²

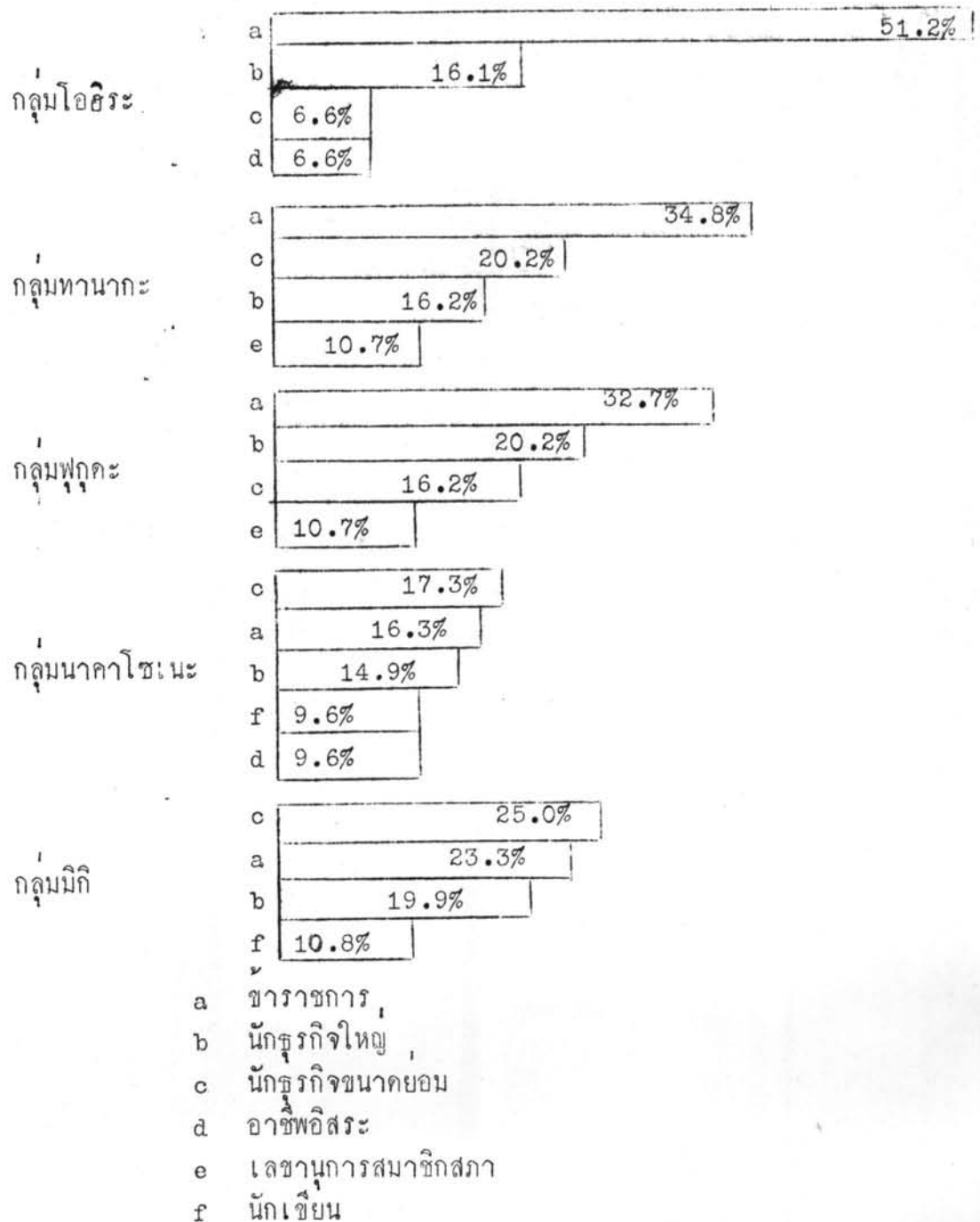
			เสียงสนับสนุนเพิ่ม	เสียงคัดค้านลด
เปลี่ยนจาก	นาย ฮาโตยามะ	นาย อิชิบะชิ	12	30
เปลี่ยนจาก	นาย กิชิ	นาย อิเคดะ	39	41
เปลี่ยนจาก	นาย อิเคดะ	นาย ซาโตะ	30	16
เปลี่ยนจาก	นาย ซาโตะ	นาย ทานากะ	38	48
เปลี่ยนจาก	นาย ทานากะ	นาย มิกิ	33	50

¹ ุรายละเอียดได้จาก T. Parson, "Voting and the Equilibrium of the American Political System," *Politics and Social Structure*, New York Free Press, 1969, pp. 204-240.

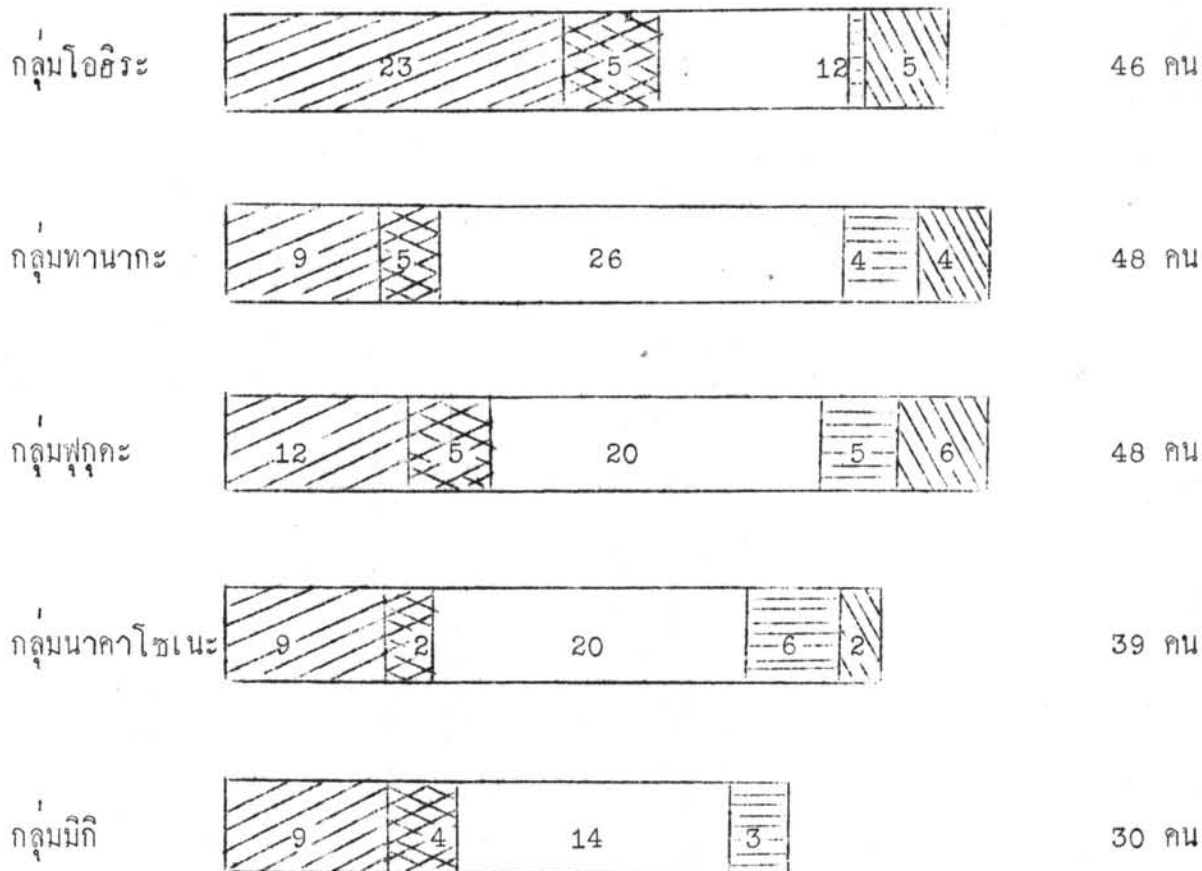
² Ishikawa Masumi, พรรคการเมืองของชาวญี่ปุ่น (Kokumin no Seiji Ishiki) TOKYO: โรงพิมพ์ Seiji Koochoo Sentaa, 1977, p. 342.

ภูมิหลังอาชีพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละกลุ่ม¹

(ค.ศ. 1979)

¹Naka Hisao, op. cit., p. 295.

ภูมิหลังการศึกษาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละกลุ่ม¹

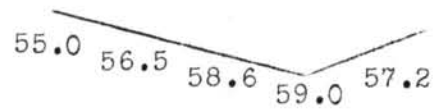

¹Ibid., p. 296.

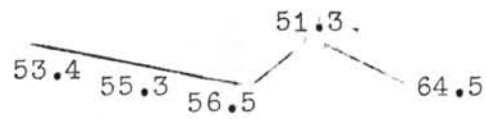
กราฟแสดงอายุเฉลี่ยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละกลุ่ม¹

ปี ค.ศ. 1958 63 69 72 79

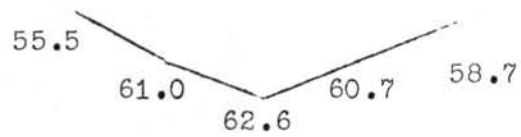
กลุ่มไอสิระ

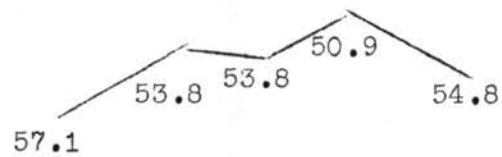
กลุ่มทานากะ

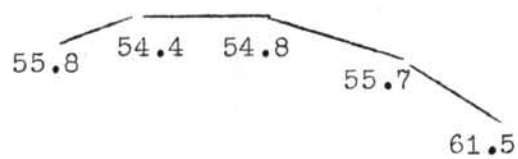
กลุ่มฟูกะ

กลุ่มนาคาโซเนะ

กลุ่มมิกิ

¹Ibid., p. 298.